

Radøy kommune

Saksframlegg

Saknr	Utval	Type	Dato
070/2017	Formannskapet i Radøy	PS	09.11.2017
061/2017	Kommunestyret i Radøy	PS	07.12.2017
076/2017	Formannskapet i Radøy	PS	23.11.2017
022/2017	Radøy eldreråd	PS	04.12.2017
021/2017	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	PS	04.12.2017

Sakshandsamar	Arkivsaknr.:	Dokumentnr.:
Sveinung Kvamme	17/1032	17/13423

Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-21

Saksopplysingar:

Rådmannen legg med dette fram budsjett 2018 og økonomiplan 2018-21 til politisk handsaming.

Det vedlagde dokumentet, Budsjett 2018 - Rådmannen sitt framlegg, datert 1.11.2017 inneheld alle pålagde skjema og tekst iht fastsetjing av skattøyre, låneopptak mv.

I den grad den politiske handsaminga fører til endringar i budsjettala, vert det utarbeidd ny versjon med innarbeidd endringar. Mogelege tekstlege tilleggspunkt vert tekne inn i dokumentet etter politisk handsaming.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-21 vert vedteke slik det går fram av vedlagde budsjettdokument dagsett 1.11.2017.

Formannskapet i Radøy - 070/2017

FS - handsaming:

Rådmann Jarle Landås sa at administrasjonen i budsjettforslaget for 2018 så langt som mogleg har prøvd å fanga opp bestillingane frå politisk nivå. Han peika på utfordringa som i eit stramt budsjett ligg i at drifta skal oppretthaldast som godt som mogleg på veg inn i Alver kommune. Han meiner det vil vera uheldig å gjera store kutt i drifta på veg inn i ny kommune.

Økonomisjef Sveinung Kvamme sa i sin presentasjon at statleg rammetilskot og skatt aukar mindre enn pris- og lønsveksten neste år. Han peika vidare på at endra reglar for eigedomsskatt slår betydeleg ut for Radøy, først og fremst i høve til kraftliner, men også eigedomsskatt knytt til fiberanlegg og industrianlegg.

Økonomisjefen viste til at den samla veksten i budsjettrammene til drift er på 4,8 prosent, noko meir enn prisvekst og noko meir enn auken i frie inntekter tilseier. I desse tala har rådmannen lagt til grunn ei vidareføring av driftsnivået i kommunen hausten 2017 også for 2018.

Budsjettframlegget viser ein betydeleg realvekst ressursar til oppvekstsektoren. Det samla elevtalet går ned, men løyvingane til oppvekst aukar likevel med vel 6,5 prosent. Særleg blir Manger skule styrka, men også alle barnehagane og PPT får meir ressursar.

I helse og omsorg er det NAV sosial som har største auke, 8,4 prosent. Innan drift og forvaltning er det drifta av brannvesen som får størst auke, mellom anna grunna auka kompetansekrav og utvida interkommunale samarbeid.

Økonomisjefen presenterte eit budsjettframlegg med ei samla drift på nesten 308 millionar kroner, inkludert bruk av fond. Mindreforbruket i budsjettet (overskot) vil då bli på 1,96 mill. kroner. Av mindreforbruket skriv 5,7 mill. seg frå bruk av fond. Når ein korrigerer for dette, er drifta i realiteten negativ med 3,7 mill.

Rådmannen legg opp til investeringar på nær 92 mill i 2018, noko rådmannen meiner er ekspansivt, særleg i høve til kommunen sin økonomiske situasjon. Rådmannen vurderer likevel investeringane som nødvendige for å møte ein ny situasjon frå 2020. Økonomisjefen peika på at høg grad av lånefinansiering gjer at lånegjelde vil auka monaleg, både i høve til samla omsetning og i høve til folketalet.

Dei største prosjekta i 2018 er følgjande:

- Solhall (DPS-bygget) - og kjøp og oppgradering - 21 mill.
- Avløpsprosjekt (reinseanlegg) - 18 mill
- Ny Bø barnehage, oppstart - 15 mill
- Vassprosjekt - 7,5 mill
- Kyrkja, ny varmeløysing Bø og Manger - 5 mill
- Oppgradering omsorgsbustader - 4 mill
- Austebygd, småbarnsavdeling - 3 mill

Økonomisjefen peika på at for åra 2020 og 2021 er økonomiplanen på ein måte misvisande, fordi det vil vera kommunestyret i Alver kommune som vedtek budsjettet. Likevel er økonomiplanen retningsgjevande, også i høve til Alver kommune. Fellesnemnda skal ha økonomiplanen til uttale.

Viktige investeringar økonomiplan 2019-21

- Vass- og avløpsprosjekt 39 mill
- Ny barnehage Bø, 37 mill
- Ny RIB, 36 mill
- Oppfølg bustadsosial handlingsplan, 32 mill
- Ny brannstasjon 13 mill
- Rådhus/kulturhus 10 mill
- Solhall, ytterlegare ombygging, 8 mill.

Rådmannen konstaterer at økonomiplanen er omfattande, men tek opp i seg viktige investeringar for Radøy si framtid. Han vurderer investeringane som nødvendige for å møte ein ny situasjon frå 2020. Lånegjelda aukar mykje, noko som fører til betydeleg auka rente- og avdragskostnader. Drifta må reduserast med nær 11 mill 2019 og 2020 for å få balanse i inntekter og kostnader i perioden.

Ordførar Jon Askeland rosa rådmannen for budsjettframlegget, og gav uttrykk for at rådmannen i eit stramt budsjett har følgd bestillinga frå politikarane.

Else Marie Skartveit Dale (KrF) tok opp det ho meiner er kritikkverdige bygningsmessige forhold ved helsestasjonen, mellom anna peika ho på tronge og smale lokalitetar og at det manglar vask fleire stader. Dersom det framleis skal vera helsestasjon på Manger, meiner Dale det er heilt nødvendig med oppgradering.

Rådmann Jarle Landås sa at tilhøva ved helsestasjonen ikkje er ideelle, men ikkje helsemessig uforsvarleg. Han meiner det er ei oppgåve for den nye kommunen å finna betre lokale til helsestasjonen.

Det er planen at heile Prestmarka barnehage skal inn i Solhall (tidl. DPS-bygget). Kenneth Taule Murberg (H) stilte difor spørsmål ved om det kan vera aktuelt å flytta helsestasjonen til dagens barnehagebygg. Han ønskjer å få ei enkel om det lar seg gjera om å ta i bruk dette bygget til formålet. Kommunalnsjef for helse og omsorg, Mette Fauskanger, svara at om helsestasjonen skal flytta, så er det ein stor fordel at legesenteret flytta med. Det er svært viktig med samlokalisering av desse tenestene.

Rådmann Jarle Landås orienterte om tilstanden på brannstasjonen og Arbeidstilsynet sine krav om utbetring. Ein konsulentrapport, som kommunen har fått gjennomført, er "knusande" i sin dom. Utfrå rapporten er brannstasjonen altfor liten og utdatert på alle moglege vis. For å tilfredsstilla Arbeidstilsynet sine krav må det setjast igang planlegging av ny brannstasjon samtidig som det må gjerast "akutt-tiltak" i dagens stasjonslokale.*

Formannskapet gjorde ikkje noko realitetshandsaming av budsjett for 2018/økonomiplan i dette møtet.

Formannskapet held fram drøftinga i sitt neste møte, 23. november, og skal då koma koma med si budsjettinnstilling til kommunestyret.

FS - vedtak:

Formannskapet held fram handsaminga av budsjett 2018 og økonomiplan i sitt neste møte 23. november.

Formannskapet i Radøy - 076/2017

FS - handsaming:

Representantar for dei ulike partia la fram sine innspel og synspunkt.

Etter nærare drøftingar vart det lagt fram felles framlegg til budsjett 2018 og økonomiplan 2018-21: Rådmannen sitt framlegg til budsjett 2018 og økonomiplan 2018-21 vert vedteke med følgjande endringar:

	Auke	Reduksjon	Netto- endring	Merknad	2019	2020	2021
Driftsbudsjettet							
Inntekter	0	0					
Omdisp regionsentermidlar	1350000	-	0	Regionsentermidlane ligg i den kommunale ramma, og skal brukast i kommunane, men visast i fellesnemnda,			
Kostnader							
Vakansar		210000		Vakansar i løpet av året.			
Sjukefråværetiltak	300000		0	Rådmannen får startløyving for tiltakspakke for redusert sjukefråvære, og kjem evt tilbake med politisk sak for oppfølging.			

Auka vegvedlikehald, asfalt	1000000	0		Rådmannen fullfører asfalteringsprogrammet på mindre tiltak (gangveg Austmarka må inn). I tillegg oppgradering turvegar, stiar i bustadområde
Driftsstøtte Tjorehagen	50000	0		Jfr søknad om driftsstøtte, Tjorehagen bør også verta vigselstad. 50000 50000 50000
Auke kulturmidlane	40000	0		Aukast til kr 400.000,-
Auka kulturdagane	30000	0		Til ymse arr.
Til drift musikk- og idrettsrådet	20000	0		Førebuing Alver kommune, møter mm
Til 17.mai-nemndene	50000			Adm utarbeider retningslinjer for tildeling
Auke turstiltiretlegging	30000			Material til klopper mm
Kommunal støtte til private kulturminnetiltak	40000			Fersk kulturminneplan må ha midlar til oppfølging. Avkasting på kulturminnefondet så låg at det trengst ekstra løyving
	210000	210000	0	
Investeringsbudsjettet				
Uteområde Hordabø skule		300000		
Trafikksikring, tiltak i Radøyhallen,	0	200000		
Brukarstyrt heis terapibassenget				
Mindre investeringar teknisk drift		500000		Utstyrspakke iflg liste frå 2017. Invest.
Investeringsbudsjettet vert finansiert frå kapitalfond.			1000000	
	0	1000000	0	

Det vart også sett fram følgjande fellesframlegg til verbalpunkt i budsjett 2018.:

- Kommunestyret ber rådmannen prioritera ny bakre stolrekkje på tribuna i Radøyhallen, og elles melda tilbake til formannskapet på nødvendige vidare tiltak i og rundt Radøyhallen.
- Kommunestyret ber rådmannen utgreia oppgradering av lokale i helsestasjonen.
- Kommunestyret ber rådmannen om å styrkja og systematisera tilbodet om avlastingstilbodet for heimebuande eldre og andre brukargrupper.
- Kommunestyret ber rådmannen oppgradera venterommet på helsehuset, og gjera det «lunare».
- Kommunestyret ber om at samla plan for kommunale bygg i Manger vert aktivt følgt

opp i formannskapet i 2018.

- Kommunestyret understrekar viljen til at planstrategien vert følgt aktivt opp, og at prioriterte planar vert ferdigstilte i 2018 og 2019.
- Belysning gangveg Austmarka og Trævegen (vert å utføra innan TS-tiltaka).

Framlegg til vedtak sett fram i møte vart samrøystes vedteke.

FS - vedtak:

Rådmannen sitt framlegg til budsjett 2018 og økonomiplan 2018-21 vert vedteke med følgjande endringar:

	Auke	Reduksjon	Netto- endring	Merknad	2019	2020	2021
Driftsbudsjettet							
Inntekter	0	0					
Omdisp regionsentermidlar	1350000	-	0	Regionsentermidlane ligg i den kommunale ramma, og skal brukast i kommunane, men visast i fellesnemnda,			
Kostnader							
Vakansar		210000		Vakansar i løpet av året.			
Sjukefråværetiltak	300000	0		Rådmannen får startløyving for tiltakspakke for redusert sjukefråvæere, og kjem evt tilbake med politisk sak for oppfølging.			
Auka vegvedlikehald, asfalt	1000000	0		Rådmannen fullfører asfalteringsprogrammet på mindre tiltak (gangveg Austmarka må inn). I tillegg oppgradering turvegar, stiar i bustadområde			
Driftsstøtte Tjorehagen	50000	0		Jfr søknad om driftsstøtte, Tjorehagen bør også verta vigselfstad.	50000	50000	50000
Auke kulturmidlane	40000	0		Aukast til kr 400.000,-			
Auka kulturdagane	30000	0		Til ymse arr.			
Til drift musikk- og idrettsrådet	20000	0		Førebuing Alver kommune, møter mm			
Til 17.mai-nemndene	50000			Adm utarbeider retningslinjer for tildeling			
Auke turstiltiretlegging	30000			Material til klopper mm			
Kommunal støtte til private kulturminnetiltak	40000			Fersk kulturminneplan må ha midlar til oppfølging. Avkasting på kulturminnefondet så låg at det trengst ekstra løyving			
	210000	210000	0				

Investeringsbudsjettet				
Uteområde Hordabø skule		300000		
Trafikksikring, tiltak i Radøyhallen,	0	200000		
Brukarstyrt heis terapibassenget				
Mindre investeringar teknisk drift		500000		Utstyrspakke iflg liste frå 2017. Invest.
Investeringsbudsjettet vert finansiert frå kapitalfond.			1000000	
	0	1000000	0	

Verbalpunkt til budsjett 2018

Kommunestyret ber rådmannen prioritera ny bakre stolrekkje på tribuna i Radøyhallen, og elles melda tilbake til formannskapet på nødvendige vidare tiltak i og rundt Radøyhallen.

- Kommunestyret ber rådmannen utgreia oppgradering av lokale i helsestasjonen.
- Kommunestyret ber rådmannen om å styrkja og systematisera tilbodet om avlastingstilbodet for heimebuande eldre og andre brukargrupper.
- Kommunestyret ber rådmannen oppgradera venterommet på helsehuset, og gjera det «lunare».
- Kommunestyret ber om at samla plan for kommunale bygg i Manger vert aktivt følgt opp i formannskapet i 2018.
- Kommunestyret understrekar viljen til at planstrategien vert følgt aktivt opp, og at prioriterte planar vert ferdigstilte i 2018 og 2019.
- Belysning gangveg Austmarka og Trævegen (vert å utføra innan TS-tiltaka).

Radøy eldreråd - 022/2017

ELD - handsaming:

Økonomisjef Sveinung Kvamme orienterte om rådmannen si budsjettframlegg og endringar som er gjort i formannskapet.

Representant frå eldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne har hatt samrådsmøte med formannskapet i samband med handsaminga av budsjett for 2018.

Eldrerådet er tilfreds med at fleire av rådet sine innspel er blitt tatt omsyn til i budsjettet.

Det vart sett fram følgjande framlegg til vedtak:

Eldrerådet tar budsjett for 2018 - med formannskapet sine endringar, til orientering. Rådet viser til tidlegare innspel og ber om at desse innspela blir følgde opp.

ELD - vedtak:

Eldrerådet tar budsjett for 2018 - med formannskapet sine endringar, til orientering. Rådet viser til tidlegare innspel og ber om at desse innspela blir følgde opp.

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - 021/2017

RMNF - handsaming:

Økonomisjef Sveinung Kvamme orienterte om rådmannen si budsjettframlegg og endringar som er gjort i formannskapet.

Representant frå eldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne har hatt samrådsmøte med formannskapet i samband med handsaminga av budsjett for 2018.

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne er tilfreds med at fleire av rådet sine innspela er blitt tatt omsyn til i budsjettet.

Det vart sett fram følgjande framlegg til vedtak:

Rådet tar budsjett for 2018 - med formannskapet sine endringar, til orientering. Rådet viser til tidlegare innspel og ber om at desse innspela blir følgde opp.

Rådet vedtok framlegg til vedtak sett fram i møtet.

RMNF - vedtak:

Rådet tar budsjett for 2018 - med formannskapet sine endringar, til orientering. Rådet viser til tidlegare innspel og ber om at desse innspela blir følgde opp.

Kommunestyret i Radøy - 061/2017

KS - handsaming:

Økonomisjef Sveinung Kvamme orienterte om budsjett 2018 og økonomiplan. Han peika på at den samla veksten i budsjetttrammene til drifta er på 5 prosent, altså noko meir enn prisvekst, og noko meir enn auken i frie inntekter tilseier. I rådmannen sitt framlegg er det lagt til grunn ei vidareføring av driftsnivået i kommunen hausten 2017. Økonomisjefen peika på at mellom anna som følgje av omdisponering av regionsentertilskot, har formannskapet kunna auka løyvingane på nokre område.

Økonomisjefen sa at oppvekst kan kallast ein budsjettvinnar. Det samla elevtalet i skulane går ned. Løyvingane til oppvekst aukar likevel med 6,52%, altså ein betydeleg realvekst. Den samla ramma for helse og omsorg aukar med om lag 3,35%. NAV sosial har den største auken, 8,4%. Den samla ramma for drift og forvaltning aukar med 10,5%, brannvernet har størst auke, 18,3%. Det har samanheng med utvida interkommunale samarbeid og auka kompetansekrav.

Økonomisjefen viste til at budsjettet legg opp til eit mindreforbruk på 1,96 mill. Av mindreforbruket skriv 6,1 mill seg frå bruk av fond, bundne og ubundne. Korrigerer ein for dette, er drifta i realiteten negativ med 4,1 mill.

Før debatten hadde leiaren i Radøy idrettsråd ordet. Bjørn Ove Myking. sa at han er tilfreds med formannskapet sin auke i løyvingar til idrett og kulturføremål.

Ordførar Jon Askeland peika på at formannskapet denne gongen har lagt fram eit felles framlegg til budsjett og økonomiplan.

Gruppeleiarane i kvart parti fekk inntil fire minuttar taletid til sine hovudinnlegg. Deretter opna ordføraren for innlegg på inntil tre minuttar taletid for øvrige innlegg i budsjettdebatten.

Rekkjefølgje for gruppeleiar-innlegga vart gjort ved loddtrekning; Agnes Hoshovde Bernes (V), Leif Taule (Sp), Arild Tveranger (uavh.), David Pletten Aasgard (KrF), Jostein Borlaug (Ap), Kenneth Taule

Murberg (H). Gruppeleiarane gav rådmannen ros for eit godt budsjett, og for å ha følgd opp politiske signal.

Kommunestyret og Frp godkjende at Arild Tveranger (uavh.) held gruppeleiar-innlegget for Frp.

I tillegg hadde følgjande innlegg i budsjettdebatten; Sara Hamre Sekkingstad (SP), Normann Sæbø (H), Morgan Taule (Ap), Kirsti G. Floen (Ap), May Britt V. Gjerde (Sp), Dag Sætre (Sp) Anne Berit Bø Palmesen (Sp).

Agnes Hoshovde Bernes (V) sette fram følgjande tilleggsframlegg:

Det vert løyvd 500 000 kr til prosjektering av utbygging til permanent Manger skule for økonomiplanen 2018 til 2021.

Hoshovde Bernes trekte seinare tilleggsframlegget.

Ho sette i staden fram følgjande framlegg som verbalpunkt i budsjettet:

Arbeidet med å planleggja utbygging av Manger skule hastar grunna aukande elevtal. Det bør derfor koma inn eit punkt om dette i kommunedelplanen for Manger.

Leif Taule (Sp) sette fram følgjande fellesframlegg frå Sp, Ap og KrF som verbalpunkt i budsjettet:

Kommunestyret støttar rådmannen si styrking av plankapasiteten, og understrekar at produksjon og ferdigstilling av sentrale planar i planstrategien har høgste forventningsfokus i kommunestyret.

Leif Taule sette også fram følgjande fellesframlegg frå Sp, Ap og KrF som nytt verbalpunkt:

Kommunestyret føreset at landbrukskontoret vert fullt bemanna snarast råd.

Morgan Taule (Ap) sette fram følgjande fellesframlegg frå Sp, Ap, KrF, H, Frp og V som verbalpunkt i budsjettet:

I mange ulukkestilhøve veit vi at kvart minutt er svært viktig for om mogleg redde liv og helse. Det er difor svært viktig at vakthavande befall i brannvernet har bil med seg heim, med eit minimum av førstehjelpsutstyr (hjartestartar m.m.), som såleis kan koma raskt på plass, medan ein ventar på brannbil med mannskap. Radøy manglar i dag «first responderbil».

Kommunestyret ber om at det snarast vert sett på dagens ordning. Formannskapet får fullmakt til å gjera vedtak i saka med inndekking av eventuell investering.

Normann Sæbø (H) sette fram følgjande framlegg til verbalpunkt:

Radøy Høgre vil fremja forslag om at rådmannen finn midlar i budsjettet for 2018 til kjøp av tilstrekkelege ressursar i samband med gjennomføring av planstrategi, slik at den kan verta handsama seinast i løpet av 2018. Slike ressursar bør vera på plass og i drift i løpet av Q1 2018 - seinast Q2.

Avrøysting

Kommunestyret vedtok samrøystes formannskapet sitt framlagde budsjett for 2018 og økonomiplan 2018-2021, med tilleggs punkt sett fram og vedteke i møtet.

Kommunestyret vedtok samrøystes formannskapet sine verbalpunkt - minus det nest siste punktet om planstrategi.

Formannskapet sitt framlegg til følgjande verbalpunkt; *Kommunestyret understrekar viljen til at planstrategien vert følgd aktivt opp, og at prioriterte planar vert ferdigstilte i 2018 og 2019, fekk 0 røyster og fall.*

Kommunestyret vedtok samrøystes fellesframlegget frå Sp, Ap og KrF til verbalpunkt om styrking av

planarbeidet.

Kommunestyret vedtok samrøystes Normann Sæbø (H) sitt framlegg til verbalpunkt om planarbeid/planstrategi.

Kommunestyret vedtok samrøystes Agnes Hoshovde Bernes (V) sitt framlegg til verbalpunkt om Manger skule.

Kommunestyret vedtok samrøystes fellesframlegget frå Sp, Ap og KrF til verbalpunkt om bemanning av felles landbrukskontor.

Kommunestyret vedtok samrøystes fellesframlegget frå Sp, Ap, KrF, H, Frp og V til verbalpunkt om "first responder-bil" til brannvernet,

KS - vedtak:

Kommunestyret vedtek formannskapet sitt framlagde budsjett for 2018 og økonomiplan med tilleggspunkt vedteke i møtet.

Verbalpunkt til budsjett 2018:

- Kommunestyret ber rådmannen prioritera ny bakre stolrekkje på tribuna i Radøyhallen, og elles melda tilbake til formannskapet på nødvendige vidare tiltak i og rundt Radøyhallen.
  - Kommunestyret ber rådmannen utgreia oppgradering av lokale i helsestasjonen.
  - Kommunestyret ber rådmannen om å styrkja og systematisera tilbodet om avlastingstilbodet for heimebuande eldre og andre brukargrupper.

  - Kommunestyret ber rådmannen oppgradera venterommet på helsehuset, og gjera det «lunare».
  - Kommunestyret ber om at samla plan for kommunale bygg i Manger vert aktivt følgt opp i formannskapet i 2018.
  - Kommunestyret støttar rådmannen si styrking av plankapasiteten, og understrekar at produksjon og ferdigstilling av sentrale planar i planstrategien har høgste forventningsfokus i kommunestyret.
  - Kommunestyret ber rådmannen finna midlar i budsjettet for 2018 til kjøp av tilstrekkelege ressursar i samband med gjennomføring av planstrategi, slik at den kan verta handsama seinast i løpet av 2018. Slike ressursar bør vera på plass og i drift i løpet av Q1 2018 - seinast Q2.
  - Arbeidet med å planleggja utbygging av Manger skule hastar grunna aukande elevtal. Det bør derfor koma inn eit punkt om dette i kommunedelplanen for Manger.
  - I mange ulukkestilhøve veit vi at kvart minutt er svært viktig for om mogleg redda liv og helse. Det er difor svært viktig at vakthavande befal i brannvernet har bil med seg heim, med eit minimum av førstehjelpsutstyr (hjartestartar m.m.), som såleis kan koma raskt på plass, medan ein ventar på brannbil med mannskap. Radøy manglar i dag «first responderbil».
- Kommunestyret ber om at det snarast vert sett på dagens ordning. Formannskapet får fullmakt til å gjera vedtak i saka med inndecking av eventuell investering.
- Belysning gangveg Austmarka og Trævegen (vert å utføra innan TS-tiltaka).
  - Kommunestyret føreset at landbrukskontoret vert fullt bemanna snarast råd.

Vedlegg:

Budsjett 2018 rådmannen sitt framlegg__

Budsjett 2018 - innspel frå råd for menneske med nedsett funksjonsevne

Innspel frå Eldrerådet til budsjett 2018